

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Педагогічний факультет

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

«ОСНОВИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ»

7-й семестр, 2024 рік

Галузь знань
01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність
011 Освітні,
педагогічні науки
Освітній рівень
бакалавр

Назва кафедри
та викладач /
викладачі

Кафедра педагогіки
Викладач: **Вознюк О.В.** кандидат педагогічних наук, ст. викладач кафедри педагогіки педагогічного факультету
Інформація про викладача на сайті факультету: <https://pf.udu.edu.ua/fakultet/struktura/kafedry/kafedra-pedahohiky-pf-npu/pro-kafedru-ped>
E-mail: o.v.vozniuk@npu.edu.ua

I. Основна
мета/цілі навчання

створення умов для формування знань про основні складові та умови організації навчально-виховної роботи в інклюзивних класах закладів освіти; організації культурно-дозвілєвої діяльності з врахуванням психофізичних особливостей особистості; засвоєння теоретико-методологічних, нормативно-правових та організаційно-методичних засад інклюзивної освіти; розвиток уміння працювати в команді; здатність здійснювати професійно-педагогічну та дозвілєву діяльність в умовах інклюзії.

завдання - формування професійних компетентностей майбутніх педагогів-організаторів культурно-освітньої діяльності та рекреації з врахуванням вікових та психолого фізіологічних особливостей, - створення психолого-педагогічних умов для розвитку творчих можливостей організації дозвілєвій діяльності серед різних вікових груп і різними психофізіологічними потребами; - стимулювати у студентів творчий потенціал, здатність до самоорганізації, самовдосконалення, самоосвіти.

II. Місце

Навчальна дисципліна вибіркова

*навчальної
дисципліни в
освітній програмі*

III. Обсяг	<i>Кількість кредитів</i>	<i>3 кредити</i>
навчальної дисципліни	<i>Загальна кількість годин</i>	<i>90</i>
	<i>Лекційні заняття</i>	<i>13</i>
	<i>Семінарські/практичні заняття</i>	<i>20</i>
	<i>Самостійна робота</i>	<i>57</i>

*IV. Короткий
зміст навчальної
дисципліни*

Модуль I. Інклюзивна освіта як важливий аспект розвитку системи освіти України.

Тема 1. Теоретичні та практичні аспекти інклюзивного навчання. Сутність інклюзивного навчання. Міжнародні стандарти з прав людини у сфері освіти. Реформування освітньої системи України. Основні міжнародні документи та чинне законодавство України. Переваги інклюзивного навчання та основні чинники розвитку інклюзивної освіти

Тема 2. Зарубіжний досвід упровадження інклюзивної освіти. Сучасні міжнародні дослідження особливостей навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Реалізація основних принципів інклюзивної освіти у країнах Європи. Досвід упровадження інклюзії в країнах Америки та Канади. Облаштування безбар'єрного доступу в зарубіжній інклюзивній школі.

Тема 3. Технологія особистісно зорієнтованого навчання в інклюзивному класі. Педагогічні засади особистісно зорієнтованої взаємодії в інклюзивному процесі. Сутність педагогіки дитиноцентризму. Психолого-медико-педагогічна консультація і її значення у визначенні навчальної перспективи дитини. Основні етапи психолого-педагогічного супроводу інклюзивного навчання дітей із порушеннями психофізичного розвитку

Модуль II. Організаційно-методичні основи впровадження інклюзивного навчання.

Тема 1. Організація педагогічного процесу в інклюзивному класі. Ресурсні можливості інклюзивної та спеціальної освіти. Адаптації та модифікації у навчальному процесі школи з інклюзивним навчанням. Освітні технології, інноваційні методики роботи з учнями з особливостями психофізичного розвитку.

Тема 2. Корекційно-розвивальна робота як складова інклюзивного навчання. Поетапне впровадження інклюзивної освіти (психодіагностичний етап, оформлення документації для здійснення психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими потребами; розробка та затвердження індивідуальних програм навчання і розвитку з рекомендаціями для педагогів і батьків, розроблених за участі різних фахівців (лікаря, психолога, соціального педагога, педагога-дефектолога, учителя-логопеда); створення власної навчально-методичної та інформаційної бази та ін.

Тема 3. Професійне співробітництво як сучасна тенденція організації навчально-виховного процесу. Сутність, мета,

ознаки професійного співробітництва. Місце та роль професійного співробітництва в школі. Командний підхід у системі інклюзивного навчання. Перешкоди при організації професійного співробітництва та шляхи їх подолання.

Тема 4. Педагогічні умови оптимізації процесу соціалізації осіб з особливостями психофізичного розвитку та інтеграції їх у суспільство. Ефекти соціалізації особистості школяра в когнітивній, емоційній та поведінковій сферах. *Детальні теми лекційних, практичних/семінарських занять, питання до заліку/іспиту, теми і завдання для самостійної роботи та інше містяться на курсі у Moodle: <https://moodle.udu.edu.ua/course/view.php?id=8250>*

V. Результати навчання

ПРН1. Володіти основними знаннями і поняттями з педагогіки, психології, педагогіки дозвілля, теорії і методики культурно-дозвілєвої діяльності та рекреації

ПРН6. Уміти виявляти інтереси і потреби населення в різних видах культурно-дозвілєвої діяльності з врахуванням специфіки віку, освіти, психофізіологічних можливостей.

ПРН9. Здатність упроваджувати новаторський досвід роботи з дітьми, підлітками, дорослими, людьми похилого віку, залучати їх до активної культурно-дозвілєвої діяльності.

VI. Порядок та критерії оцінювання

Форми і методи поточного контролю

<i>Поточний контроль</i>	<i>опитування (усні й письмові), доповіді, реферати, творчі роботи (презентації, командні проекти, написання пресрелізів, есе), оформлення документів, тренувальні онлайн-тести, тестові модульні контрольні роботи</i>
<i>Підсумковий контроль</i>	<i>залік у 7 семестрі</i>

Підсумковий контроль у вигляді заліку проводиться у формі виконання письмових завдань. На залік виносяться питання, що відповідають навчальній програмі з дисципліни і доводяться до відома студентів викладачем. Результати заліку оцінюються за 100-бальною шкалою та виставляються у відповідну графу в заліковій відомості. Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як середнє арифметичне кількості балів поточного (100 балів) та залікового (100 балів) контролю.

Критерії оцінювання знань студентів

Кожний модуль включає бали за поточну роботу здобувача освіти на практичних та семінарських заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу. Модульний контроль знань здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля. Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних та семінарських заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог: своєчасність виконання навчальних завдань; повний обсяг їх виконання; якість виконання навчальних завдань; самостійність виконання; творчий підхід у виконанні завдань; ініціативність у навчальній діяльності.

Критерії оцінювання

Під час усних відповідей:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладення, культура мовлення;
- впевненість, емоційність та аргументованість;
- використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо);
- аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Під час виконання письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, систематичність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки;

акуратність оформлення письмової роботи; • підготовка матеріалу за допомогою комп'ютерної техніки (комп'ютерних технологій), різних технічних засобів (плівок, слайдів, приладів, схем тощо).

Рівень відповідності критеріям

«Творчий рівень» (90-100 балів) - знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, узагальненими, системними; він вміє застосовувати знання творчо, його навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

«Високий рівень» (80 – 89 балів). Здобувач виконав програму навчальної дисципліни в повному обсязі, володіє навчальним матеріалом у межах програми навчальної дисципліни, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності.

«Достатній рівень» (70 – 79 балів). Здобувач виконав програму в повному обсязі, але нерівномірно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, проте не може сформулювати висновки досить ґрунтовно.

«Задовільний рівень» (65 – 69 балів). Здобувач загалом виконав програму, але більшість тем засвоїв поверхово. Оцінка "задовільно" виставляється тим здобувачам освіти, які допустили помилки (неточності) при відповіді на питання з навчальної дисципліни «Основи професійно-педагогічного самовдосконалення особистості» або мають потенційні можливості (резерви) для їх засвоєння під керівництвом викладача.

«Низький рівень» (60 – 64 балів). Здобувач засвоїв теми з навчальної дисципліни, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні і фрагментарно, не може самостійно викласти зміст більшості питань курсу. Оцінка "задовільно" виставляється тим здобувачам освіти, які допустили помилки (неточності) при відповіді на питання з навчальної дисципліни «Основи професійно-педагогічного самовдосконалення особистості» або мають потенційні можливості (резерви) для їх засвоєння під керівництвом викладача.

Незадовільний рівень:

«Незадовільно» (0-59 балів) - виставляється здобувачу освіти, який при відповіді на питання з навчальної дисципліни «Основи професійно-педагогічного самовдосконалення особистості» допустив серйозні помилки, не показав знань з навчально-програмного матеріалу. Відповідь здобувача вищої освіти при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення.

35 – 59 балів з можливістю повторного складання. Здобувач частково виконав програму, не засвоїв більшості тем програми курсу, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вміє логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку;

0 – 34 балів з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни. Здобувач не виконав більшості завдань програми, не володіє навчальним матеріалом.

VII. Політика курсу

Дні й години для консультацій: консультації проводяться за графіком кафедри: щопонеділка після четвертої пари. Про потребу в консультації здобувач повідомляє напередодні.

Обсяги, терміни і порядок відпрацювань: відпрацювати пропуски здобувач може в години консультацій; доскласти/перескласти завдання може протягом двох тижнів після пари, на якій воно мало бути зараховане; за доскладання й перескладання робіт (якщо здобувач не наводить поважних причин порушення вимог) оцінка за роботу може буде знижена.

Особливості оцінювання. Максимальні бали за виконання робіт здобувачами:

1) опитування (усне, письмове) – 3 бали;

-
- 2) реферативні повідомлення, доповіді – 5 балів;
  - 3) творчі роботи – 5 балів;
  - 4) оформлення документів – 2 бали;
  - 5) тренувальні онлайн-тести – 2 бали;
  - 6) тестові модульні контрольні роботи – 5 балів.

VIII. Основні інформаційні ресурси

Основна інформація з навчальної дисципліни викладена на освітній платформі Moodle:
<https://moodle.udu.edu.ua/course/view.php?id=8250>

Будник О. Педагогічний супровід інклюзивної освіти. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2019. 220 с.

Інклюзивна освіта: досвід і перспективи: [монографія] / Колектив авторів; відп. ред. Г.В. Давиденко. Вінниця, 2016. 242 с.

Психологічний супровід інклюзивної освіти: [метод. рек] / автор. кол. за заг. ред. А. Г. Обухівська. Київ: УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2017. 92с.

Чайковський М. Є. Соціально-педагогічна робота з молоддю з особливими потребами в інклюзивному освітньому просторі: [монографія]. К.: Університет «Україна», 2015. 436с.

Обговорено та затверджено на засіданні кафедри __педагогіки__ протокол № __1__ від __25 серпня 2024 р.